Tiszántúl

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . . . 16 k.
Negyedévre . . . . . 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 20 kor.
Negyedévre . . . . . 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . . . 24 kor
Negyedévre . . . . . 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 263. szám. Nagyvárad. Szombat 1913. november 15

A magyar vér csatornái.

Valamikor Pekár Imre külön könyvben hivta föl a magyar közvéleményt egy fenyegető nagy veszedelemre, Magyarország depokrációjára, mely annyit jelentett, hogy mihamarább elfogy az állatállományunk, vagy legalább is annyira csökken, hogy mint marhatenyésztő ország nem szerepelhetünk s igy egy fontos kiviteli cikkünk megszünik jövedelmi forrásként szerepelni s azt mással pótolni nem tudjuk. Pekár müve csakugyan fölrázta a gazdaközönséget s nemcsak gondolkodóba ejtette és gyors intézkedésre is birta. Ma nem panaszkodhatunk a depokráció veszélye miatt, de sokkal nagyobb veszély fenyeget, mely ellen nem volt eddig védekezés: a depopuláció. Elfogy a nép, mint az egykori legátus. Ösmert emberkereskedelmünk virágzott, eladtuk Amerikának munkabiró fiatalságunkat s igen örültünk rajta, hogy kapós árucikk volt az. Pénz jött értük az országba, boldogok voltunk.

Nem lehet mondani, hogy ne lettek volna intők, kik a gazdálkodás végzetességére ne mutattak volna rá idejében. Amerikából visszatérte alkalmából leplezte le egy magyar iró épen tiz év előtt a Cunard-Line angol hajóstársasággal kötött határidő-üzletet 30.000 magyarral, a dolog nagy riadalmat keltett, de csak annyit értünk el vele, hogy a becikkelyezett törvényből kihagyták az eladott emberek számát s bevették . . . a titkos egyezménybe. Mikor aztán a német hajóstársaságok látták, hogy a magyar kivándorlással való üzérkedés nagyszerü jövedelmet hajt, az eddigi ellenségeskedés helyett összeállottak szövetségbe s létrejött az ugynevezett „Pool“, melynek nem hiába egyik értelme mocsár, mert ugy elnyelte embereinket, mint az ingovány szokta a beletévedőt. Ez a „Pool“ nem más, mint a nagyobb hajóstársaságok szövetsége magyar kivándorlók szállitására s nagyobb európai kikötőkből, tehát Hamburgból, Brémából, Rotterdemből, Antwerpenből, Liverpoolból. mikhez a mult évben a legveszedelmesebb versenytársa járult az először szabadalmazott magyar királyi emberkereskedelemnek, a Fiuméból rendszeresitett Cunard-vonali üzemnek: Trieszt, az Austro-Americana, melynek engedélyezésével a most már hirhedtté vált Canadier Pacific is föllendült. Igy hét csatornán folyt ki a magyar vér az országból.

Akik ezt az óriási vérveszteséget egy évtized óta folyton fájlaltuk, eleget tiltakoztunk ellene, de hiába! Az ország gazdasági romlása sem inditotta meg „intéző köreinket“, melyek csak azt látták a kivándorlásból, hogy sok pénz jön be révén az országba s hogy a Felvidéken nagy a vagyonosodás, mert amely földek azelőtt tiz évvel 50 forinton keltek el, ma 1000 koronáért váltatnak vissza.

Az amerikai kivándorlásnak tehát óriási áremelkedés a következménye. Egy sáros-pataki jogtanár-bankigazgató (azóta meghalt) midőn mondottuk neki, mily romboló hatásu az amerikai kivándorlás hazánk közgazdasági fejlődésére, nevetve mondotta nekünk:

— Nekem jó, mert ami földet 50 forintért vásároltam meg a kivándorolni akaróktól, most ezer koronán adom vissza.

Igy fogták föl a „patres conseripti“ akkor a kivándorlás közgazdasági jelentőségét.

Azonban a sok vérveszteséget egyszerre csak észrevette a közös hadügyi kormány is. Mikor a véradóra került a sor, kisült, hogy nincs aki adózzék. Kezdték az okokat kutatni s megtalálták Amerikában a védkötelesek 30—40, némely vidékről 80 százalékát, amint a sok acélgyárban és bányában targoncázza a vasat és a kőszenet. A hadügyminiszterium elszörnyedése alapján most már meghallják a vérző magyar mezőgazdaság panaszát is s igy figyelmet kelt az OMGE akciója is, melynek ujonnan megalakult közgazdasági szakosztálya első sorban a kivándorlás kérdésével foglalkozott, mint legégetőbbel. A magyar gazdák e nagy képviselete mindenben hozzájárult az előadó, Buday Rarna szerkesztő javaslatához, mely a „Pool“-lal kötött szerződés fölbontását követeli s ha már meg kell lenni a kivándorlásnak, oly szerződések kötését, melyek a magyar államnak a hajóstársaságok székhelyén és vonalain is biztositja az ellenőrzési jogot.

Elismerjük minden embernek azon jogát, hogy életét ott élje le, ahol létföltételei kedvezőbben alakulnak. Ez adja meg a kivándorlás jogosultságát. Azonban hidegen és szivtelenül otthagyni a szülőhazát (bármily mostoha legyen is az, a körülmények folytán gyermekeihez!) midőn az a lét és nem-lét között lebeg, az még sem járja. A nemzeti

Perzsa szőnyeg vásár a Vaiszlovich házban Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarok volt Czillér-féle helyiségben

Haas Fülöp és Fiai

Kérjük a czégre ügyelni.

védelem parancsa az, hogy addig, amig a véradónak az illető eleget nem tett, ne hagyhassa el az országot. A védkötelesek visszatartása oly elemi kötelesség az ország iránt, mellyel magunknak tartozunk. Ha a katonai szolgálatonátesett, menjen oda, ahol jobban megélhet, de katonát ne adjunk a világ semmiféle országának!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 14.

Beöthy Pál elnök fél tizenegy órakor megnyitván az ülést megválasztották a delegáció és a polgári törvénykönyv javaslatának tárgyalására kiküldendő bizottság tagjait.

A delegáció tagjai lettek: Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Beöthy László, Berzeviczy Albert, Dániel Ernő báró, Dániel Gábor báró, Darvai Fülöp, Erdély Sándor, Hegedüs Lóránt, Issekutz Győző, Kabós Ferenc, Kammerer Ernő, Karátsonyi Jenő gróf, Károlyi Mihály gróf, Héderváry Károly gróf, Láng Lajos báró, Lovászy Márton, Lukács György, Lukács László, Melzer Vilmos, Nagy Ferenc, Okolicsányi László, Papp Géza báró, Radicsevics Lőrinc, Rakovszky Béla, Rakovszky István, Rosenberg Gyula, Serényi Béla gróf, Solymossy Ödön báró, Spevecz Ferenc, Svindermann Balázs, Szekulics Lázár, Szüllő Géza, Tallián Béla báró, Telegdy József, Vázsonyi Vilmos, Vojnich István báró, Vojnich Sándor báró, Werner Gyula, Zsilinszky Mihály; *póttagok*: Almássy László, Antal Géza, Bornemissza Lajos, Jankovich Aladár gróf, Kende Péter, Latinovits Pál, Obert Károly, Sipeky Sándor, Vermes Zoltán és Zákó Milán.

A polgári törvénykönyv tárgyalására alakitott bizottság tagjai lettek: Almássy László, Beöthy Pál, Berzeviczy Albert, Bethlen Pál gróf, Blanár Béla, Bornemissza Lajos, Bujanovich Gyula, Dahinten Ernő, Darvai Fülöp, Erdély Sándor, Grátz Gusztáv, Hajós Kálmán, Hantos Elemér, Hegedüs Kálmán, Hegedüs Loránt, Heinrich Antal, Helmeczy József, Illés József, Issekutz Győző, Jakabffy Elemér, Janiga János, Kálmán Gusztáv, Kenedi Géza, Kiss Ernő, Konyovits Dávid, Kostyál Miklós, Krolopp Hugó, Láng Mihály báró, Madarassy-Beck Gyula báró, Mayer Ödön, Nagy Ferenc, Nagy Sándor, Nemes Zsigmond, Németh Károly, Niamessny Mihály, Papp Géza báró, Pescha Miklós, Petráss Károly, Pirkner János, Plósz Sándor, Rakovszky Iván, Schmidt Károly, Schuller Rezső, Scitovszky Béla, Simon Elemér, Szabó János, Slezák Lajos, Sulyovszky Gusztáv, Tisza Kálmán gróf és Varga Gábor.

A delegációnális szavazatok legnagyobb száma 178 volt. *Károlyi* 176 és *Lovászy* 165, *Lukács* László 176 szavazatot kapott, *Vázsonyi* 142-őt. *Polónyi* Gézára 13, *Kelemen* Samura 4 szavazat esett.

A sajtóról szóló javaslat.

A jegyző felszólitja Kenedi *Pétert*.

— Géza! Géza! kiáltják.

Kenedi Géza: Élete javarészét a sajtó szolgálatában töltötte el (Éljenzés), módjában volt látni a sajtó nagy hasznosságát, kiváló tulajdonságait, de visszaéléseit is! Résztvett az uj sajtótörvény munkájában is, nem vezette elfogultság, dacára annak, hogy a javaslattal egyidejüleg őt álhirlapirónak nevezték. (Derültség.) A javaslat Tisza István gróf rettenthetetlen bátorságának egy ujabb korszakalkotása. (Éljenzés.) Teljes dicsérettel emlékszik meg a 48-iki sajtótörvényről, de az csak ideiglenesnek készült. Most az élet követeli a teljes reformot. Vázsonyi támadta őt, mondván, hogy a tavaszszal még nem követelte a sajtóreformot. Magyarországon csak egy próféta van, az Vázsonyi. (Derültség.) De ő felolvassa a tavaszszal a sajtóreform szükségességéről mondott s irott sorait. Tehát a próféta visszamenőleg se ismeri a tényeket. Az ellenzék helytelenül teszi, hogy nem vesz részt a javaslat ellenőrzésében. (A szónok az üres ellenzéki padok felé mutat s meglepetve látja, hogy az ellenzéki karzat ujságirói is kivonultak.) A demagógia lett urrá az ügyvédi kamarákban is, kárára a tisztességes elemeknek s tiltakozik az ellen, hogy a demagógok a tiszteletreméltó kart ő ellene izgatják.

Polemizál azután Vázsonyival s amit Róbert Károly és Hunyadi János „strohmann"-jairól, akik meghaltak érettük, arra azt feleli, hogyha valamennyi stróhmann igy járna, akkor meg lennének elégedve. De sajnos, a stróhmannok szégyenei a tisztességes hirlapiróknak, mert nem ismer igazi ujságirót, aki el ne vállalta volna az ő hibáját.

Kenedi 2 órakor befejezte beszédét.

Az **elnök** ezzel a vitát félbeszakitotta.

Vojnich képviselő inditványozta, hogy a Ház ezután az üléseket délelőtt 10-től, délután 6-ig tartsa. (Zaj, közbekiáltások.)

A Ház az inditvány felett holnap fog határozni.

Az **elnök** jelenti, hogy 4 interpelláció van bejegyezve az interpellációs könyvbe. Javasolja, hogy a holnapi ülés napirendjére a sajtóreformról szóló javaslatot tüzzék ki.

Andrássy Tisza ellen.

A napirendhez *Andrássy* gróf szólalt elsőnek: Nem fogadja el a napirendi javaslatot. A jelenlegi idő nem alkalmas arra, hogy ezt a fontos javaslatot tárgyalják. A kormánynak kötelessége volna megkérdezni a nemzetet. 1904-ben a nemzetre apellált a miniszterelnök, s a nemzet nem adott neki igazat. Most már nem meri megkérdezni a nemzetet? Pedig ez kétszeres kötelessége volna a kormánynak. Ott van a véderő törvénytelen megszavaztatása, azután a választójogi reformjavaslat. De egyéb okok is vannak. Ott van a Dósy-pör. Birói itélet állapitotta meg, hogy 4.000,000 K. panamapénzt forditottak választási célokra.

Elnök: Lehető tág teret engedek a felszólalásnak, de nem engedhetem meg, hogy a képviselő ur birói itéletek taglalásába bocsátkozzék. (Óriási vihar tör ki az elnök szavaira. Kun Bélát és Ráth Endrét az elnök rendreutasitja. Folytonos zaj. Elnök Szmrecsányit és Kelement rendreutasitja.)

Andrássy: Ugy látom, az elnök ur tulteszi magát a házszabályokon.

Elnök: A jelenleg érvényben levő házszabályokat megtartom.

Andrássy: Még azt se respektálják.

Elnök: Nem engedem, hogy az elnök tényked éseit a képviselő ur kritika tárgyává tegye.

Andrássy: A király tényked ését is jogom van kritizálni.

Elnök: Nem engedem meg . . .

Andrássy: Kénytelen vagyok alávetni magam az elnöki parancsnak. Ezzel befejezte beszédét, leül.

Tisza válasza.

Tisza István gróf áll szólásra. Az ellenzék gunyos kiáltásokkal fogadja.

— Foglalkozni kivánok röviden Andrássy szavaival. Egy csekélység.

Károlyi közbeszól: 1,400.000 korona, ez csekélység. (Zajos derültség a baloldalon.)

Tisza: A képviselő urnak ezen pártvezérhez nem illő közbeszólására nem válaszolok!

Felkiáltások: Sértés, rendre, rendre. Folytonos zaj.

Elnök: Nem történt sértés.

Tisza folytatja beszédét: Csodálkozik, hogy Andrássy a választójogi reform miatt oszlatná fel a Házat. Nem hiszi, hogy komolyan gondolta volna *Andrássy* azt a kijelentést, hogy a kormány azért siet, mert azt a rendeletet kapta, hogy dátumra kell liferálni a törvényeket.

Andrássy: Amit mondok, azt komolyan mondom.

Tisza: Egyetlen utasitásom van: Tegyem azt, amit az ország érdekében helyesnek tartok.

Zaj. Elnök Szmrecsányit 4-szer rendreutasitja, majd kétszer a mentelmi bizottsághoz utasitja.

Tisza: 1904-ben egészen más volt a helyzet.

Beszéde alatt **Andrássy** többször közbeszól.

Tisza: Méltóztassék gyenge idegeit egy kissé fékezni. (Óriási zaj az ellenzéken. Rendre.)

Elnök: Kéri Tiszát, hogy mérsékelje a hangját és ilyen kifejezésektől tartózkodjék.

Tisza: Sajnálatát fejezi ki, ha valami sértőt mondott. Tovább polemizál Andrássyval.

Utána gróf **Károlyi** támadja Tiszát és foglalkozik a Margitszigeti panamával.

Almássy és **Ilosvay** munkapárti képviselők a napirendi javaslat mellett szólalnak fel.

Tisza: Reflektál Károlyi szavaira.

Az ellenzék ezután kivonul.

A Ház a napirendi javaslathoz hozzájárult.

Ülés vége fél 4 órakor.

A horvát kérdés rendezése. A Magyar Tudósító jelenti: Skerlec Iván báró horvát királyi biztos, aki több nap óta tanácskozásokat folytat a horvát kérdésben a miniszterelnökkel és szakminiszterekkel, hétfőn a miniszterelnökkel beható tanácskozásokat fog folytatni a horvát kérdés rendezése tárgyában. Ezek a tanácskozások előreláthatólag fontos változásokat fognak előidézni a horvát helyzetben.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő
Elsőrangu, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

A város parlamentjéből.

A közgyülés második napja.

Tegnap folytatta Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a csütörtöki közgyülésen még függőben maradt ügyek tárgyalását.

Más alkalommal a közgyülés második napján a tisztviselőkön kivül alig néhány városatya van jelen a tanácskozáson, most pedig tömött padsorok voltak már 3 órakor a gyülés megnyitásánál.

Ennek a nagy érdeklődésnek az a magyarázata, hogy a munkapárt értesült arról, miszerint az ellenzék a városatya választásokra kiküldendő elnökök megválasztásánál esetleg leszavazzák a munkapárti jelölteket. Az ellenzék meg is jelent tömegesen.

De nagy meglepetésükre, a munkapárt tagjai is nagyszámmal vonultak fel. Értesültek ugyanis az ellenzék tervéről s mozgósitották szintén a munkapárthoz tartozó városatyákat.

Ez a magyarázata a tegnapi nagy érdeklődésnek.

*

A közgyülés lefolyása a következő volt:

Hlatky Eudre elnökölt. A törvényhatósági bizottság tagjai nagy számmal voltak jelen.

Az előző napi jegyzőkönyv hitelesitése után a még hátralevő ügyek tárgyalására tértek át.

Dr *Pácz* Sándor törvényhatósági bizottsági tag, jelenleg kiskaposi plébános a polgármesterhez intézett levelében törvényhatósági tagságáról lemondott.

Dr *Adorján* Emil méltatja dr Pácz Sándor buzgó müködését a város ügyei körül s inditványozza, hogy érdemeit és a törvényhatóság elismerését jegyzőkönyvbe iktassa.

Dr *Medvigy* Gábor a maga és pártja részéről is elismeréssel van dr Pácz Sándor tevékenysége iránt s teljes szivvel elfogadja az Adorján inditványát.

A közgyülés egyhangulag elfogadta dr Adorján Emil inditványát.

A városatyák választása.

Az év végén megüresedő törvényhatósági bizottsági tagsági helyek betöltése céljából a választás határnapját december 7-re kéri a tanács kitüzni; a polgármester pedig a választások vezetésére választási elnökül a Várad-Olaszi kerületben dr *Hoványi* Gyulát, az ujvárosi kerületben dr *Mihelfy* Lajost és váralja-velencei kerületben *Ullmann* Sándort kéri kiküldeni.

Dr *Adorján* Emil kifogásolja a polgármester előterjesztését a választási elnökökre vonatkozólag. Nem az ajánlott egyének ellen van kifogása, akiket egyénileg teljesen kifogástalan, derék, előkelő embereknek ismer és tisztel, de az eljárást találja sértőnek, mert a törvényhatóságban két nagyobb párt van s az egyiket nem vette figyelembe a polgármester. Mikor egy főispáni beiktatásnál akarja a polgármester, hogy az simán menjen, vagy a polgármesterek kongresszusánál az összhangot kell biztositani, akkor tudomással bir a polgármester az ellenzékről, akkor felkeresi őket, de mikor választás van s a parlamenti szokásokat kellene betartani, hogy a három választási elnök közül legalább egy az ellenzéki pártból legyen, akkor mellőzi a pártot. A polgármesternek nem lett volna szabad, hogy odaadja magát egy pártnak. Az ajánlott férfiak ellen nem tesz kifogást, de majd visszaadja ezt a dolgot a polgármesternek és az ellenpártnak. Sem a polgármester, sem a tuloldali párt nincs tisztában a parlamentárizmus legelemibb követelményeivel sem.

Weisz Lajos azt a kérdést intézi a polgármesterhez, hogy igaz-e, miszerint az ujvárosi városatya-választást a városházán akarják megtartani.

Rimler Károly polgármester kijelenti, hogy a választási hely kérdésével a városi tanács nem foglalkozott.

Weisz Lajos tiltakozik az ellen, hogy a városházát a választással felforgassák.

A tanács előterjesztését elfogadták s a polgármester által ajánlott elnököket megválasztották.

*

A központi választmány megválasztását a decemberi közgyülésre tüzték ki.

A városi átirási dij szedése tárgyában alkotott szabályrendeletet, a miniszter által kivánt módositással elfogadták s jóváhagyás végett felterjesztik a miniszterhez.

A Páris-patak beboltozása felett nyitott uj utcát Iványi Ödön elhunyt kiváló iró nevéről nevezték el.

Apróbb ügyek elintézése után a közgyülés véget ért.

A miniszter rendbe hozatja a váradi zsinagógákat.

Utasitás a rendőrség számára. Három nap óta tartó szemlék

Évről évre nagy riadalom, pánik és ezzel kapcsolatban hetekig tartó panasz szokott felhangzani Nagyváraoon a zsidó templomok tüzveszélyessége miatt. Főleg hosszu nap idején, mikor forró és fülledt a levegő minden zsinagógában s a tömeg idegesen rezzen össze minden erősebb gyertyalobbanásra, — igen sokszor komoly veszedelem lebeg az ájtatoskodó nép fölött.

Három öreg zsinagóga áll Nagyváradon, egyik régibb mint a másik. A három között legveszélyesebbnek mondható a Kolozsvári-utcán levő imaház. Ez ellen még 1906-ban megindult a harc és azóta folyton tart. A Kossuth-utcai s a Teleky-utcán álló imaházak ellen pedig a közelmult szomoru esetei késztették az izraelita közönséget erély esebb fellépésre.

Még 1906-ban tett följelentést a rendőrségen egy nagyváradi ügyvédjelölt — aki azóta már ügyvéd — a Kolozvári utcán lévő imaház ellen. Az imaházban nincsenek állandó helyhez szögezett padok, ide-oda tolhatók s ha valami pánik tör ki, felborulnak, elzárják a menekülés utját. Korhadtak an állványok. Életveszélyes nemcsak a karzaton ülni, hanem alatta állni is. A közel háromszáz éves imaház roskadozó állapotban van, már akkor óriási veszedelmet jelentett a sistergő gázláng a vékony, száraz lécek alatt, ugy hogy a rendőrség már ezelőtt hét évvel veszélyesnek találta az épületet.

Az ortodox hitközséget kötelezték, hogy tegye meg a szükséges javitásokat, nyittasson vészkijáratokat, cserélje ki a régi, korhadt és felboruló padokat. A hitközség azonban ellentmondott, megfelebbezte a végzést, amely immáron hét éve bujkál a közigazgatás labirintusában.

Közben valóságos pánik tört ki ez idén is hosszu nap alatt. Majdnem bentégett az egész hitközség, miért is a megszabadult hivek hálából maguk sürgették ki a miniszter döntését. Mert egészen a belügyminiszterig került a váradi tüzveszélyes zsinagógák ügye.

A napokban aztán sulyos akták érkeztek a főkapitányságra. Miniszteri vörös pecsét diszelgett rajtuk. Visszajöttek a hitközség összes felebbezései egy szigoru döntés kapcsán, amelynek foganatositásával a rendőrséget bizták meg.

Bizottság az imaházakban.

A miniszter döntését megkapta a hitközségi elnök is, akit tehát nem lepett meg az az értesités, hogy a rendőrség, a tüzoltóság és a mérnöki hivatal alapos tüzrendészeti szemlét fog tartani az összes imaházakban a miniszter utasitása alapján. Egyben kérték az elnököt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy a rendőri bizottság akadálytalanul tarthassa meg az imaházakban a szemlét.

Gerő Ármin főkapitány *Kemény* L. Ignác alkapitányt bizta meg a szemlék megtartásával, amelyeken résztvett *Gráczer* Lajos tüzoltóparancsnok és a mérnöki hivatal delegált szakembere, *Örömy* Gyula épitész.

A bizottság konstatálta, hogy valamennyi imaház bizonyos mértékben tüzveszélyes. Elővették az egy évtized alatt beérkezett panaszokat, feljelentéseket és ugy találták, hogy valamennyinek alapja van.

A karzatról vészkijáratokat kell kreálni, biztonságos világitást alkalmazni, el kell távolitani a gázcsöveket és mindenütt kifelé nyiló ajtókat kell alkalmazni.

Ezt tudomására hozták a hitközségi elnöknek. Valószinüleg ez még hatalmas vihart fog provokálni a hitközség kebelében.

Meglepő fogadtatásban részesült a bizottság a neolog imaháznál. Itt már előre jelentették a szemle megkezdése előtt, hogy tudják mi a hiány, mi veszedelmes és pótolni fogják. Az utcák felé négy vészkijáratot fognak vágni és a karzatról mentő lépcsők fognak levezetni.

Tegnap délelőtt 10 órakor volt a szemle a Teleky-utcán. Ez ellen is több panasz érkezett s a miniszteri döntés értelmében vagy be fogják zárni, vagy pedig átalakit-

Gyári készlet megvásárlásából uj diszes
vasés rézágyak
rendkivül olcsón szerezhetők be;
Weisz Kálmán
cégnél, Kossuth-utca 3. a Sas szálloda mellett.
Ugyanott afrik matrácok mérsékelt árakon kaphatók.

ják modern imaházzá, amely kevésbbé tüzés életveszélyes.

Ez a Teleky-utcai imaház is igen régi. A monda szerint a dusgazdag Schwartzok közül épittette József, aki megvakult és hálából, hogy a Mindenható öreg napjaira visszaadta szeme világát, emeltetett egy kis zsinagógát.

Ennek már több mint száz éve és azóta a kezdetleges felszerelésü, szük imaházban jön össze a kerület zsidósága. Itt is több kifogásolni valót találtak.

A zsinagógák kijavitásával a nagyváradi zsidóságnak egy régi jogos kivánsága nyer kielégitést.

Levél Ázsiából.

Kedves szerkesztő ur! Ön bizonyára csodálkozni fog, hogy mikor kerültem én Ázsiába? Nos, megnyugtatom. Nem utaztam el Ázsiába, csak ázsiai állapotba jutottam, nem is mindenben, csak a posta terén. De ne rágalmazzuk Ázsiát! Mert Ázsiában elefántháton, stb. mégis csak szállitják a postát, de nekünk szegény *ujirázi* lakosoknak még csak szamárháton sem szállitja senki. Ön talán csodálkozik szerkesztő ur? Igen, ugy van. Ujirázon, melynek 100 házszáma és circa 120 család lakosa van, nincs posta közlekedése. Postánk Kót-puszta, mely hozzánk 3 és fél km. odáig eljut a mi postánk, de ott megreked. Néha 3—4 napig nem kapunk postát és akkor is csak szivességből. T. i. ugy, hogy a kóti főnök igen előzékeny uri ember, aki megragadja az alkalmat s ha valami falusit foghat beküldi vele a póstát. Szinte azt mondhatnám, kár hogy olyan figyelmes, mert ha nem volna, összegyülekezett volna néhány waggonra való postaküldemény s akkor talán még a postaigazgatóság is szükségesnek tartotta volna rendezni a dolgot.

Kedves Szerkesztő ur! Én most önnek elárulok egy családi titkot. Van nekem egy amerikai nagybácsim, akitől örökséget remélek. Persze minden törekvésem, hogy őt mentül gyakrabban idecsaljam és minél szivesebben lássam. S most az örökségnek fucc! S mindezt a pósta csinálta. Ime igy: egy este 7 óra felé pokoli zörgetést hallok az ajtón, ablakon, rohanok, hát a kapun jön be dühösen és orditva a fentisztelt nagybácsi. S körülbelül a következő párbeszéd folyik le közöttünk:

Ő: Na, te ugyan tudsz becsületet, tisztességet. Mindig is mondottam, hogy kiütöttél a tisztességes familiánkból! Ha lett volna vonat (oh! áldott vicinális — gondoltam — mely oly ritkán közlekedel), rögtön visszafordultam volna. De nem is jövök ide többet stb. stb.

Én (kővé meredten): De az Isten áldja meg bátyám, hát miért nem irt?

Ő: Én, már hogy é-é-én? Én nem irtam? Hiszen még egy hete feladtam a levelet, hogy ma érkezem, várj reám az állomásnál. Hanem gersze neked kisebb gondod is nagyobb annál, hogy én utánam járj, stb.

Én (ünnepélyesen): Hát bátyám, legyek én hógömb és süssön rám a juliusi nap pont déli 12 órakor, ha én egy sor irást kaptam. Tudja bátyám, hogy milyen a mi póstánk.

Ő: Ugy? hát nem kaptad meg? . . . Bocsánat, itt olyan mondások következtek, melyeket leirni nem lehet. Elég az, hogy e pillanatban nagyon örültem, hogy nem én vagyok a postaigazgatóság.

A folytatása igy volt. Az öreg nagynehezen megbékélt. S ime másnap déltájban jön a 6-ik szomszédom és hozza a nagybácsi levelét. Az öreg ekkor hitte el végleg, hogy ártatlan vagyok. Talán mégsem zár ki a végrendeletből. Tehát az én levelem ott várta napok óta a jószerencsét a kóti állomáson, mig a főnök szivességéből alkalmilag bekerülhet. Hogy az alkalom későn jött, annak sem Kóton, sem Irázon, másutt van az oka.

Tegnapelőtt jó idő lévén, kisétálok — gondoltam — Kótra, legalább behozom a póstámat. Az utcán egy 80 éves öregasszony, kinek 2 unokája Debrecenben huszár — megcsip, hogy vigyek magammal Kótra egy reszketős kézzel megirt levelet a két katona unokának, mert már napok óta lesi az alkalmat, hogy valakivel kiküldhesse a levelet. Én persze nagy szivesen vállaltam. Ki tehet arról, hogy mikor este a kabátom levetem, akkor látom, hogy bizony én szépen hazahoztam a levelet. Ez már baj! másnap sétálhattam ismét Kótra. S hány ilyen eset van. S micsoda absurd helyzetek állanak elő abból, hogy nincsen pósta.

A csökmői jegyző azt mondja, hogy az előljáróság már régen véleményezte Ujirázon egy postai ügynökség felállitását. És azóta alszik az ügy, mint „csecsemő anyja lágy ölében.“ Csak azt nem tudom, hogy azt a kitünő altató dajkát az igazgatóságnál vagy a miniszteriumban keressük-e? Mert talán az csak nem komoly mondás, hogy azért nem lehet Ujiráznn ügynökséget szervezni, mert nem hozza be az ügynök fizetését. Hiszen talán a pósta nem kizárólag, sőt első sorban is nem üzleti vállalkozás! De különben is vannak kisebb helyek, sőt puszták, hol van ügynökség.

De már befejezem, mert még kilök Szerkesztő ur! Csak egy nagy kivánságom van: bárha ezen levelem szerencsésen eljuthatna Szerkesztő urhoz. Mert bizony a mi postaviszonyaink mellett nem tudom mikor és kivel küldhetem Kótra. Mert ha eljut Önhöz Szerkesztő ur e levél, akkor talán csak tesznek valamit az illetékes postai körök.

Ujiráz, 1913. nov. 12.

Szerkesztő ur kész szolgája:

egy ujirázi postahiányban szenvedő.

Az albán kérdés.

Bécs, nov. 14.

A bécsi és római külügyminiszterium között tárgyalások vannak arról a közvetitő javaslatról, amelyet Anglia terjeszt a hatalmak elé. Anglia tudvalegőleg ugy akarja elintézni az albán-görög határkonfliktust, hogy Görögországnak bizonyos kedvezményeket ad, ha Albániát a kellő időre kiüriti. Az angol javaslat szerint például az egyik albán város, Argyrokaszto, Görögországé lenne. A monarchia és Olaszország némi módositással hajlandó volna elfogadni az angol javaslatot, de csak ugy, ha Görögország biztositékot ad, hogy ezután már nem állit fel ujabb követeléseket. Mérey, a monarchia római nagykövete, ki jelenleg Bécsben van, szintén részt vesz a tárgyalásokban és remény van rá, hogy ezt a kérdést hamarosan sikerül elintézni.

Védekeznek a kémek ellen.

A miniszter bizalmas rendelete a katonai hatóságokhoz.

Mióta a balkáni háboru kitört, a veszedelmes tüzfészek szomszédos államai igen nagy óvatossággal járnak el a beözönlő idegen elemekkel szemben. A nagy óvatosság dacára is a kémek rafinált módon megkörnyékeznek illétékes hatóságokat, hogy egyetmást sikerült megtudniok. Viszont gyakran megtörtént, hogy katonatisztjeink jutottak kellemetlen helyzetbe a vidéki hatóságok óvatossága miatt.

A mozgósitásra vonatkozó katonai intézkedések értelmében ugyanis az előljáróságok által élőkészitett mozgósitási munkálatokat esetről-esetre katonatiszteknek is felül kell vizsgálni.

Ilyen esetekben a tisztek megállapitják az egyes községek biróképességét és javaslatokat tesznek az előző évi tervezetek módositása iránt.

Közismert dolog, hogy a miniszter az előljáróságokat a legnagyobb óvatosságra intette. Az előljáróságok aztán nem egy esetben, a saját hadseregünk tisztjeit is kémeknek nézték és nemhogy felvilágositásokkal szolgáltak volna, hanem még őrizet alá is vették a tiszteket, akiket kellemetlen helyzetükből csakis felettes hatóságának közbelépése mentett ki.

A tulbuzgó eljárások miatt illetékes helyről panaszt tettek a honvédelmi és belügyminiszterhez, akik most egy általános rendeletben végleg rendezték ezt a komoly és kényes ügyet. A rendeletben pontonként meghatározza a miniszter, hogy milyen eljárást kövessenek a katonai és polgári hatóságok a katonatisztek kiszállása alkalmával.

A rendeletek értelmében csakis olyan tisztek mehetnek ki a községekbe, akiknek erre a célra igazolványuk van a honvédelmi minisztertől. Még igazolvány mellett is kötelesek a katonai hatóságok előzőleg irásban bejelenteni a községi előljáróságoknak, hogy mikor és kik mennek ki a hadsereg részéről.

Az igy igazolt tiszteknek az előljáróságok kötelesek minden akadály nélkül bemutatni a mozgósitási tervezet előmunkálatait. Nehogy pedig a csendőrségnek legyen valami összetüzése a katonatisztekkel, a csendőrséget is értesiteni kell a tisztek kiszállásáról. A csendőrségnek mindenben a katonatisztek támogatására kell lenni.

A rendeletet elküldték az összes katonai és polgári hatóságoknak. Tegnap érkezett meg az intézkedés a nagyváradi katonai hatóságokhoz, ahol nyomban intézkedtek a rendelet végrehajtása iránt.

A miniszter intézkedése folytán most már eleje van véve, hogy tiszteknek nézzék a kémeket és kémeknek a tiszteket.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási czikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

Az őrült anya rémtette.

Rettentő vérengzést vitt véghez Miskolc melletti Domaháza községben egy szegény anya, a kinek elméjét megzavarta a nyomoruság. Éjszaka villogó késsel támadta meg alvó ártatlan kis leánykáit. Az egyiknek elmetszette a nyakát, a másik fölriadt, védekezett és hat szurást kapott.

Özvegy Gömöri Jánosnénak hivják a szerencsétlen anyát. Néhány esztendővel ezelőtt, a mikor a férje még élt, nagyon megelégedett asszony volt a szép Gömöriné. A férjének jó foglalkozása volt s vagyonuk is volt. A férj a mult évben meghalt. Nem maradt semmije a két kis leányával özvegységre jutott Gömörinének.

Szegényes kis lakásban huzódtak meg, kézimunkát végeztek s ebből tengődtek, nagyon keservesen. Nem régen falura, Domaházára költözött Gömöriné, mert a városban drága minden, azt gondolta falun olcsóbban, könnyebben fog élni. De itt is csak nyorogtak.

A szerencsétlen asszony éjjel csöndesen felkelt az asztal mellől, a hol az imádságos könyv mellett virrasztott és kést keresett elő és azzal csöndesen a két kis leánya ágyához lopózva, a kis Rózsi nyakát egyszeriben elmetszette. A gyermek meg sem mozdult többé.

A neszre felriadt a kis Ilonka, a ki felé már közeledett a késsel az édesanyja. Sikoltozni kezdett és menekült volna az anyja elől, de nem tudott lejutni az ágyról. Egy ideig ott futkosott az ágyon, keresztül-kasul vérben fekvő testvérén, az anya pedig a késsel üldözte. Hat helyen sebesült meg a kis leány, amig kitudott menekülni és föllármázta a szomszédokat, akik csak nagynehezen tudták ártalmatlanná tenni a dühöngő asszonyt, a ki folyton azt ordítozta:

— Megölök mindenkit!

Végre is lefogták és megkötözték a szerencsétlen asszonyt, a ki magán is több sérülést ejtett a késsel.

Rémkedett a herceg felesége.

Stokholmból jelentik, hogy Vilmos svéd herceg a svéd király második fia nemsokára elválik feleségétől Mária Pavlovna orosz nagyhercegnőtől, Alexandrovics Pál nagyherceg leányától.

A válás okáról a Daily Mail a következőket irja: Svéd udvari körökben azt állitják, hogy a válás a Stokholmban nemrég fölfedezett kémkedési ügygyel függ össze. Ez a kémkedés erősen kompromittálta Affamovics alezredes, orosz katonai attasét. A svéd kormány azt követelte Pétervárott, hogy a katonai attasét hivják vissza, az orosz kormány azonban ezt a kérést nem teljesitette, utalva arra, hogy az attasé ellen semmi bizonyiték nincs. A svéd kormány ezután nem tett több lépést ebben az ügyben.

A vizsgálat kideritette, hogy a legelőkelőbb társaság egyik hölgyének szintén nagy szerepe van a kémkedésben. A közönség eleinte nem akarta elhinni erről az udvari botrányról szóló hireket, azonban a nagyhercegnőnek Párisba való hirtelen elutazása és a házasság fölbontásának kezdeményezése teljesen megerősitette ezeket a hireket. Egyidejüen szabadságolták a stokholmi orosz ügyvivőt, aki nem is tér vissza többé állásába.

Az orosz katonai attasé néhány nap mulva Kopenhágába megy, ahol szintén akkreditálták katonai attasénak és ő sem tér vissza a svéd fővárosba.

HIREK

* **Kossuth fölgyógyul.** A Kossuth Ferenc betegségében beállott kedvező fordulat elhatározónak bizonyult. A beteg nyugodt, mély álomban töltötte az éjszakát és reggel hasonlithatatlanul jobban érezte magát. Herczel Manó báró alaposan megvizsgálta betegét, a kit aztán Müller Kálmán báró is meglátogatott. A két professzor megegyezett abban, hogy a javulás most már állandó és tartós. A konziliumról szóló jelentés igy hangzik:

A beteg állapotában a javulás tartós, a miért is egyelőre több orvosi jelentés nem adatik ki.

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. itélőtábla elnöke vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe dr *Gyarmathy* Béla ügyvédjelölt, bánffyhunyadi lakost dijas joggyakornokká nevezte ki.

* **A betegápoló főhercegnő.** Bécsből jelentik: Izabella főhercegnő, Frigyes főherceg leánya, aki röviddel esküvője után elvált férjétől, egy bajor hercegtől, azóta a betegápolást tanulja és most teszi le a betegápolónői vizsgát. A hercegnő, aki az Irmengarde testvér nevet vette fel, még néhány hétig Bécsben marad a Rudolphina ápoló-otthonban, azután egy spanyolországi kórházba megy.

* **A Nobel-dij nyertese.** Irodalmi körökben nagy meglepetést keltett, hogy az idei irodalmi Nobel-dijat nem Rosegger, a hires stájer költő, hanem Rabindranath Tagora, a bengáliai indus iró kapta.

* **Öngyilkos pénzügyőr.** Érmihályfalváról jelenti tudósitónk, hogy ott tegnap reggel agyonlőtte magát *Kovács* Károly odavaló pénzügyőri fővigyázó. A fővigyázó még az előző nap estéjén barátaival együtt társalgott, azonban már ekkor oly különös magaviseletet tanusitott, hogy mindenkinek feltünt. Tegnap reggel nem mutatkozott Kovács. Társai hosszas keresés után az érmihályfalvai erdőben találtak rá átlőtt szivvel. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

* **Repülőgépen vadászatra.** Bécsből jelentik: Bonnier francia aviatikus tegnapelőtt Issy les Moilineuxból utra kelt, hogy Magyarországra repüljön. Az asperni versenytéren nagy közönség és az osztrák aviatikusok várják Bonniert, aki egy magyar földesur meghivására vadászni megy repülőgépen.

* **A munkás Otthon megnyitása.** A nagyváradi szociálista munkások Munkás Otthont létesitettek Beöthy Ödön-utcán. Az Otthon ünnepélyes megnyitása holnap, vasárnap, november 16-án délelőtt 10 órakor lesz a Beöthy Ödön-utca 2. sz. házban.

* **Az önkéntes tüzoltók szemléje.** Felhivom az összes önkéntes tüzoltó tagokat, beleértve a zenekari tagokat is, hogy folyó hó 15-én, szombaton este, pontban 7 órakor jelenjenek meg a tüzoltó laktanyában. Öltözet: posztó egyenruha, kabáttal és sisakkal. *Mezey Gyula* alparancsnok.

* **Bochkor jogtanár gyásza.** Tegnapi számunkban hirt adtunk arról, hogy dr *Bochkor* Mihály nagyváradi jogjanár édesapja Marosvásárhelyt meghalt. A gyászesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak szomoruan tudatjuk, hogy a szerető férj, édes apa, nagyapa, testvér és jó rokon csikszentmártoni Bochkor Mihály ny. kuriai biró, az erd. róm. kath. státus igazgató tanácsosa, a Lipót-rend lovagja, stb. folyó évi november hó 12-én hajnalban életének 67-ik évében, rövid szenvedés után meghalt. Áldott leend az Ő emléke nemcsak családja körében, amely rajongó szeretettel vette körül a végtelen jóságu és övéit annyira szerető s érettük küzdeni és önmegadással szenvedni is tudó családapát, de áldani is fogják az Ő emlékét mindazok, kik Őbenne az igaz embert, jó hazafit, a példás életü hitbuzgó és munkás egyházi férfiut, a hivatásában 43 éven át, a magyar igazságügyért rendithetlen hüséggel küzdő munkást tisztelték. Temetése a Bolyai-utca 9a. szám alatti gyászháztól a róm. kath. egyház szertartása szerint f. hó 14-én, pénteken délután 3 órakor lesz. Az engesztelő gyászmiseáldozat pedig november hó 15-én a helyi róm. kath. plebánia templomban d. e. 11 órakor fog az Egek Urának bemutattatni. Legyen áldott emléke, nyugodjék csendesen! Marosvásárhely, 1913. nov. hó 12-én. Özv. Bochkor Mihályné, szül. szőkefalvi Szentmiklósy Teréz neje. Dr Bochkor Mihály; Dr Ferencz-Mihály Zsigmondné, szül. Bochkor Adrienne; Eperjesy Istvánné, szül. Bochkor Gábriella; Sárkány Balázsné, szül. Bochkor Etelka gyermekei. Bardócz Ignácné, szül. Bochkor Marcella testvére. Dr Ferencz-Mihály Zsigmond, Eperjesy István, Sárkány Balázs vejei, Ferencz-Mihály Judítka, Ferencz-Mihály Adika, Ferenc-Mihály Évike, Eperjesy Gábriella, Sárkány Aranka, Sárkány Fábián unokái. Szentmiklósy Jenő, Ágota Elekné szül. Szentmiklósy Julia sógora és sógornője.

* **A törvényszék betörői.** A hurokra került négy iparostanoncot, akik a törvényszék épületében betörést követtek el, tegnap hallgatták ki a rendőrségen. A négy jómadár, Encsel Márton, Szücs Béla, Lukács Lajos és Karvaly Lajos beismerték, hogy

HERBST
Arany-, ezüst-ékszer és óra : áruháza :
NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyakláncok 10,12, 14 kor.
Gyürük 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyürü 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.
Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2.50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár 13—14 kor.
Órajavitás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavitások és átalakitások olcsón eszközöltetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

ők követték el a betörést, sőt magukra vállalták Nagy Sándor szabónál történt lopást is, ahonnan 600 korona értékü ruhát vittek el. Kihallgatásuk után át kisérték őket az ügyészségre.

* **Bucsuzó tisztviselő.** Pécsre lett áthelyeztetésem folytán mult hó végén addig még visszamaradt családtagjaimnak is átköltöztetésével e kellemes városból és megyéből is eltávozásom ez idő szerint véglegessé vált. Beteg állapotom nem engedte — mint szándékom volt és meg is kezdtem — folytatni és befejezni személyesen is bucsuvételemet. Ezuton mondok bucsut mindazon városi és megyebeli ismerőseimnek, kikkel érintkezni szerencsém volt s akik ottani pár évi szolgálatomat könnyüvé — valamint az ott eltöltött időt feledhetetlenné tenni szivesek voltak, kérvén jóindulatu emlékükben megtartásomat. *Eisenlohr* Ulrick kir. tanácsos, m. kir. pénzügyigazgató.

* **Titokzatos gyilkosság Tasádfőn.** Tegnap reggel megjelent a tasádfői előljáróság előtt *Andru* Sándor tasádfői gazda és bejelentette, hogy Pál nevü 24 éves fia felakasztotta magát. Az esetről értesitették dr *Koma* János szombatsági körorvost, aki nyomban kiszállott a helyszinre. Az orvosi vizsgálat meglepő eredménynyel járt. Kiderült ugyanis, hogy Andru Pál nem öngyilkosságnak, hanem gyilkosságnak esett áldozatul. A csendőrség eddig még nem tudta kideriteni a gyilkost, de oly sulyos bizonyitékokat szerzett, hogy már valószinüleg le tartóztatják a tettest.

* **Leánya lakodalma után megmérgezte magát.** Tegnap reggel a debreceni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet telepén, mely a monostorpályi ut mellett van, öngyilkosság történt. A telep kerülőjének, Fiák Sándornak 48 éves felesége megmérgezte magát. Fiák Sándorék házában 24 órával ezelőtt még nagy vigasság volt. Leányuk férjhez ment és éppen tegnapelőtt volt a lakodalom. Fiák Sándorné még nagyban segédkezett a lakodalom előkészületeiben — a vendégsereg között a legjobban érezte magát és egyáltalán nem mutatott semmi bánatot. Tegnap reggelre virradóig együtt voltak, az asszony is nagyon jókedvü volt és senki sem sejtette, hogy mi fog következni. Alig, hogy eloszlottak a vendégek, az asszony bement a szobába és pár óra mulva nagy adag maróluggal megmérgezte magát. Kinos jajkiáltásokra lettek figyelmesek hozzátartozói és mikor berohantak a szobába, ott találták az asszonyt a marólugtól habzó szájjal, nagy kinoktól gyötörve. Teljesen eszméletén kivül volt, nem is tudtak vele beszélni. Azonnal kocsit hozattak és beszállitották a közkórházba. Állapota igen sulyos. A rendőrség nem is tudta kihallgatni.

* **Honvéd zenekar a Royálban.** A m. kir. honvéd zenekar ma este 8 órakor a Royál kávéházban hagversenyez, alábbi válogatott müsorral: 1. „Veni vidi vici“ ünnepi induló Frycsaj R. 2. „Vallse militaire“ Waldteufél 3. „Vallars dragonyosai“ nyitány Maillart 4. a) „Moditation“ hárfa kiséret Bach b) „La Serenade“ hárfa kisérettel Braga G 5. Nagy ábránd az „eladott menyasszony“ c. operából Smetana 6. Nyitány „Indra országában“ c' operetteből Lincke P 7. "A-B-C“ egyveleg Komzák K 8. „A szép zöld Narontán“ keringő Komzák K.

* **Megnyilt** a hajléktalanok menháza a Dudek-sikátor 1 alatt. A közeledő hideg elől meleg hajlékot nyujt a szegényeknek, akik csak jelentkeznek.

* **Leforrázott gyermek.** A biharmegyei közkórházba beszállitottak egy Bogdán János nevü 15 hónapos csecsemőt, akit édes anyja Körösbarlang községből hozott be. Az anya állitása szerint a kisfiu tegnap este egy tál forró levest huzott magára az asztalról, minek következtében koponyáját égette ösz-sze a gyermek.

* **Fél árban** sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legujabb divatu füzőimet a legjutányosabb árban árusithatom, addig mig a készlet tart. Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel Rosenzweig Róza, Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

* **Tánciskola.** Antalfy Margit saját táncintézetében Teleky-utca 3. szám alatt folyó hó 19-én, szerdán este 9 órakor kezdi meg a tanitást a felnőttek részére. A tanfolyam 3 hóra terjed. A deák kolon folyó hó 25-én kezdődik 7 órától 9-ig. Minden vasárnap délután és este nagy boszton gyakorló kolon van. Különórát a Tangó és bosztonból egyesek és csoportok a nap bármely szakában vehetnek. A beiratások és megbeszélések Teleky-utca 3. szám alatti táncintézetben eszközölhetők az emeleten.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyujt bővebb felvilágositásokat. Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

Áruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállitott árak

Kossuth-utca

elején.

Kertész S. Sándor

női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendüek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalnemüek. Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal teritők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehérnemüek. Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésáruk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

x **Házvezetőnői** állást keres vidéken plebániára egy középkoru intelligens uri nő, a háztartás minden ágában jártas. Cime megtudható a kiadóhivatalban.

x **FELHIVJUK** a n. é. közönség figyelmét Hollandy, Papp és Velics mübutor, portál- és épületasztalosok lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra *Matyok* Péter (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal müködik közre. A gazdagon összeállitott müsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos müsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter karmester.

x **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállitottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásró, legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. árucsztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

Uri fehérnemü, «FOWNES» keztyü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

x **Ősszi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Jönnek a katonák,** vonatok, automobilok, babák, mikulások, ridickülök, nyakkendők, bárányok és ezerféle egyébb játékok karácsonyra a Párizsi Bazárba Sas alatt.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076

x **Értesités.** Tisztelettel értesitjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden szinben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehérnemüek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilokban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilok a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. iró és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszijak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérnemük, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemü kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2·50 fillérért. 3000 elsőrendü férfi ing 2 koronától, gallérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Csodaszép** mézédes *csemegeszőllő!* Legoemesebb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni*. Valódi debreczeni *páros-kolbász*. Kitünő fehér és piros *hegyi-borok! MERTZ NÁNDOR* csemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modelekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkivül jutányosan árusit.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

Legszebb és legolcsóbb

zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839. Telefon 839.

„The Roosewelt Schoe“

amerikai cipők

12·50 és 16·50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

A legszebb

Karácsonyi kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkálat fog és gyökér huzás és tartós fogtömeséseket készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZINHÁZ

Heti müsor.

Szombat: Gyimesi vadvirág.

Vasárnap délután: Buksi; este: Buda gyöngye. (Bemutató előadás.)

KATONA-ÜNNEP.

Katona-ünnepélyt rendezett tegnap a szinház, elővéve Katona 1813-iki darabjai közül az István királyt.

Az igazat megvallva, azonban jobban szerettük volna a Katona-ünnepet más módon megülve látni. Katona Bánk bánja olyan óriásilag kimagaslik miden többi darabjai felett, hogy a többinek mindnek csak irodalomtörténeti értéke van, az sem sok. Ennyi az István király értéke is. Ha már most a szinház rendezne egy irodalmi ciklust, amelyben a magyar drámairodalom rendkivül érdekes és tanulságos fejlődése mutattatnék be, mondjuk akár Bánk bánig, ebben a ciklusban az Istvan király nagyon jól helyet foglalhatna. Igy azonban egymagában mintegy ötletszerüleg előadva nem bir nagyobb becscsel, mintha mondjuk egy Petőfi-ünnepélyen Petőfinek diákkori versei iránt kellene a közönség lelkesedését felébreszteni.

Mégsem tartjuk kárbaveszett fáradságnak a tegnapi előadást. Megismertette a közönséggel Katonának egy olyan müvét, a melynek bizony még a cimét is csak azért tanultuk meg valamikor a nyolcadik osztályban, hogy minél hamarabb legyen mit elfelejteni. A közönség jóval nagyobb érdeklődéssel fogadta Katona fiatalkori kisérletét, mint vártuk. Talán ezekből a tapasztalatokból kifejlődik egy afféle irodalomtörténeti ciklus, a mire eélzást tettünk.

Az efféle kegyeleti előadások rászorulnak egy kis bevezetésre. Tegnap háromszoros bevezetésben is volt részünk. Először a zenekar adta elő a Hunyady-opera nyitányát, kevés alkalomszerüséggel, de annál nagyobb precizitással és sikerrel. Azután *Vucskits* Jenő főreáliskolai tanár tartott igen értékes, lendületes előadást Katonáról. Az előadásnak kivált bevezető része, amely a klasszikusok értékelésével foglalkozott, telve volt szebbnél-szebb, megkapóan mély gondolatokkal. A többi részben az előadó az István királyt méltatta, sok szeretettel és Katona müködésének, valamint a kornak érdekes megrajzolásával. Az előadót a közönség zajos tapsokkal honorálta. Végül az énekkar adta elő a „Hol vagy István király“ kezdetü régi szép magyar éneket.

Aztán jött a darab előadása. Az István király értékelésével nem foglalkozhatunk. Vucskits Jenő megtette azt nagyon szépen bevezető előadásában, mikor a darab gyengeségeit egyenesen a kor izlésének kezdetlegességére vezette vissza.

Nemzetiszinü délibábok játéka volt a drámairodalom, hogy minél többet lehessen tapsolni és lelkesedni. Ennek a célnak az István király akkor megfelelt becsülettel.

Sőt még tegnap is volt taps egy-egy hazafiasabb, szépen elszavalt mondat után, kivált ha olyan szép szavalatban került a közönség elé, a minő a Bihari Sándoré. A cimszerepet alakitotta a jeles müvész, igazi lendülettel, kidolgozva. Etsy Emilia, Angyal Ilka, Szentgyörgyi Márta, Varsa, Hunyadi, Gorup és Szarvasi voltak megfelelő partnerei. Hanem azért volt az előadásban nem egy fennakadás, nem egy jele a szerep nem tudásnak, ami aztán hol detültséget, hol bosszuságot keltett. Talán a rendezésben is érdemes lett volna egy kis modern felfogást érvényesiteni és természetesebb beszédet, az operaszerü parádés felvonulások helyett a reális életnek megfelelőbb csoportbeállitásokat alkalmazni.

—r.

A gyimesi vadvirág. Ma, szombaton este egy régebbi, kedves népszinmü van müsoron: a Gyimesi vadvirág, amelynek reprize nagy érdeklődésre talált a szinházi közönség körében. Ez az érdeklődés késztette a szinház vezetőségét arra, hogy ebben az uj bemutató számba menő szereposztásban mind a három bérlet közönsége előtt szinrehozza a darabot.

Buda gyöngye. Előadásra készen várja a Buda gyöngye a vasárnapi bemutatót, amely a maga sikerével rendkivülinek igérkezik. Ez a Bécsből magyar szinpadra került operette, egy a zeneszerzés terén nálunk még uj nevet hoz forgalomba. Dr Ascher Leó nevét. A Buda gyöngye előadását a szinház vezetősége a legnagyobb gonddal készitette elő és igy a siker biztositásának eme részében sines hiány. Az operette fő- és jelentősebb szerepei közül Mária főhercegnőt F. Károlyi Leona játsza, Lizit Kállay Jolán, Garami Domokost Hunyady József, Stramfit Medgyaszay Jenő, Plunderert Leövey Leó, Sátor György zenetanitót Szalma Sándor, Kalesch grófnét T. Pogány Janka játsza. A vasárnapi bemutató bérletszünetben kerül szinre, a bérlők jogait az igazgatóság szombat délig tartja fenn.

A buksi. Vasárnap délután az idény egyik legsikerültebb, legmulatságosabb operettéje: a Buksi kerül szinre, amelynek eimszerepében oly nagy hatást keltett Tompa Béla. A szereposztás egyébként is az eredeti marad, amellyel a bemutató jelentékeny sikert aratott.

MULATSÁG

A keresztényszociálisták mulatsága. A nagyváradi keresztényszociálisták ifju szervezete fényesnek igérkező mulatságot rendez ma, szombaton a Kath. Legényegylet helyiségeiben. A rendezőség lelkes buzgalommal dolgozik, hogy a keresztényszociálisták első kedélyes estélye, minden izében pompásan sikerüljön.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Decemberi esküdtek.

A nagyváradi kir. törvényszéken tegnap sorsolták ki a december 2-án kezdődő ciklusra az esküdteket.

Rendes esküdtek:

Herczeg Vilmos városi rajzoló, Bereczky Imre földmives Nagyszalonta, Csapó Sándor nyug. megyei aljegyző, Bagosi Sándor kerékgyártó, Németh István pénzügyigazgató, Bakos Imre kőmüves Nagyszalonta, Berecz Lajos földmives Nagyszalonta, Tar Lajos gazdálkodó Nagyszalonta, Gergelyi István megyei irodatiszt, Gellért László püspökségi jószágkormányzó, Kolliner Miksa lisztkereskedő, Várdai Sándor kisbirtokos, Erdős Ferenc szatócs Nagyszalonta, Jánossy Lajos pénzügyi számtiszt, Dévald László ipartestületi titkár, Darvassy Lajos nyugalmazott városi tanácsos, Hoványi Gyula dr jogtanár, Karakas Károly megyei iktató, dr Gyöngyössy István megyei alügyész, Huszár László tanitó, Karácsony József segédtanfelügyelő, Ladányi Károly, Máté András tanitó, Balogh Kálmán püsp. erdőmester, Fülöp Lajos földbirtokos Ártánd, Boros Sándor földmives Nagyszalonta, Kocsis Lajos földmives Nagyszalonta, Perdi János földmives Nagyszalonta.

Helyettes esküdtek:

Molnár János, Bumbera István férfiszabó, Halász István kádár, Fröhlich József mézeskalácsos, Topsál Vilmos mázoló, Mudura György hentes, Herschmann Fülöp cukorgyáros, Strobek Károly fodrász, Balogh János bádogos, Gődény Sándor asztalos.

—

§ **Elitélték a bihari körervost.** Dr *Péchy* Károly bihari körorvos nagyon gyakran szerepel mostanában a biróság előtt. Tegnap ismét a nagyváradi kir. törvényszék büntető birósága előtt állott hatóság előtti rágalmazás miatt. Érdekesek az eset előzményei. Dr *Péchy* Károlyra 33 korona 28 fillér fogyasztási adót vetettek ki. A körorvos nem fizette ki az összeget, mire Vári András jegyző a bihari adópénztárnál a körorvos fizetéséből vonta le az adót. Dr Péchy erre feljelentette a jegyzőt hivatalos hatalommal való visszaélés cimén. A főszolgabiró előtt nyilvánvaló volt, hogy nem történt a jegyző részéről semmi törvényellenes. A jegyző most hatóság előtti rágalmazásért jelentette fel az orvost. Tegnap volt az ügy főtárgyalása a nagyváradi kir. törvényszék büntető birósága előtt. Az orvos azt igyekezett bizonyitani, hogy az adó behajtása jogtalan volt. A kir. törvényszék bünösnek mondta ki dr *Péchyt* hatóság előtti rágalmazás vétségében s elitélte egy havi fogházra és 500 kor. pénzbüntetésre. A vádlott az itélet ellen felebbezést jelentett be.

SPORT

A legjobb debreceni kapus. A Debreceni NySC—NAC holnapi bajnoki mérkőzésén alkalma lesz közönségünknek a kétségtelenül legjobb debreceni kapusnak, Szabónak játékában gyönyörködni. A fiatal és nagyjövőjü védőjátékos már legutóbbi nagyváradi szereplésével bebizonyitotta, hogy a kerület egyik legjobb kapusa, a debreceniek közt pedig feltétlenül a legjobb. A NAC erős csatársora bizonyára sok munkát fog adni neki s igy alkalma lesz képességei bemutatására. A bajnoki mérkőzés pontban fél 3 órakor veszi kezdetét s egynegyed 5-re vége is lesz. A bajnoki mérkőzés előtt a NAC II. és Törekvés I. barátságos mérkőzést tartanak.

TÁVIRATOK

A főrendiház ülése.

Budapest, nov. 14.

A főrendiház ma délután ülést tartott. Megválasztották a delegáció tagjait. Azután megszavazták a konzuli biráskodásról és az egységes birói és ügyvédi vizsgáról szóló törvényjavaslatot.

—

Aláirták a békét.

Atén, nov. 14.

Törökország és Görögország békeszerződését az éjfélkor ünnepiesen aláirták. A béke ugy jött létre, hogy a porta elállott harmadik követelésétől, a mely arra vonatkozott, hogy a mutevéliket a vakuvtizedek megszüntetésével kárpótolták.

—

Károly István főherceg galiciai kormánybiztos.

Bécs, nov. 14.

A Reichsratban tovább tart a rutének obstrukciója. A folyosókon egész komoly formában elterjedt az a hir, hogy ha a lengyel-rutén békéltető-tárgyalások eredménytelenek maradnak, akkor Galiciába kormánybiztost nevez ki a kormány és a kormánybiztos nem lesz más, mint Károly István főherceg, a ki Zaybuschban lakik, teljesen lengyel környezete van és nagyon népszerü a lengyelek között. Az ő népszerüségével akarja a kormány ellensulyozni a kormánybiztos-küldés nyomában várható felháborodást.

—

A trónörökös Londonban.

Bécs, nov. 14.

Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje Londonba elutaztak az angol királyi pár meglátogatására.

—

A sajtójavaslat a főrendiházban.

Budapest, nov. 14.

Az ellenzéki főrendek a Nemzeti Kaszinóban értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a sajtójavaslatot szóvá teszik és Dessewffy Aurél grófot és Prónay Dezső bárót bizták meg a fölszólalással.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	11.—
Buza 1914. áprilisra — —	11.31
Októberi rozs — — —	7.27
Áprilisi rozs (1914) — —	8.84
Októberi zab — — — —	7.93
Áprilisi zab (1914) — —	7.23—
Tengeri 1914 májusra — —	6.36—

—

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	812.—
Osztrák hitelrészvény —	625.—
4%-os koronajáradék —	80.56
Osztr. magy. államv. —	691.—
Jelzálogbank — — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó —	507.—
Hazai bank — — — —	278.—
Magyar bank — — —	531.25
Keresk. bank — — —	3690.—
Rimamurányi — — —	640.50
Salgótarjáni kőszén — —	732.—
M. Ált. Kőszénbánya —	1018.—
Közuti vasut — — — —	622.75
Városi villamos — — —	349.—
Adria — — — — —	570.—
Atlantika — — — —	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Üzlet áthelyezés

Tisztelettel értesitjük az igen tisztelt vevő közönséget, hogy

Bémer-téri üzletünket

u. a. ház kapu melletti helyiségébe helyeztük át.

Hungária cipőgyár r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa. r.-t.)
(Bazár-épület) Rákóczi-ut 2.

Telefon 687. Telefon 687.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester
Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készitek a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.
MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

LÉVAI MÁRTON r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóci-u. 20.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját terméső borai, **előzékeny kiszolgálás,** szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Melocco Péter cementárugyár és épitési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.
Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszött és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyürüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

Különvonat

a Félix-fürdőből Várad-Velencze és Nagy-Várad állomásra.

Október 1-től minden este **8·06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kirándulo közönségnek a gyors fürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4** óra **28** perckor Várad-Velencéről: **4** óra **38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5** óra **06** perckor. **Visszautazás** este **8** óra **06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fütve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúz, köszvény, izületi lobok és mindennemü reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta** a **Félix-gyógyfürdő kénes hévviz forrásait** kitünő eredménnyel használják.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja.

A

4%-os Magyar Koronajáradék

f. évi december 1-én esedékes szelvényeit már november 20-tól kezdve teljesen költségmentesen beváltjuk.

A Magyar Általános Hitelbank
nagyváradi fiókja.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

mübutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. sz. (Pankolics-telep).

Gépek villanyerőre felszerelve.

Készitünk teljes lakberendezéseket kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba berendezéseket raktáron tartunk.

Jobbminőségü butorok javitása és fényezése (a helyszinén is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. Tervekkel és rajzokkal kivánatra dijtalanul szolgálunk.

Telefon 956. Telefon 956.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1·94 kor, női ingek 1·94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülök 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Csemege és füszeráruk

elsőrangu és legelőnyösebb bevásárlási forrása

Kávé, tea, rum közvetlen behozatala; czukorka különlegességek; frissen megérkezett déligyümölcsök főzelékek és haláruk nagy raktára

Özv. Kádár Jánosné
üzletében.

Uj uriszabó üzlet.

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült közönséget, hogy ifj. Erdős Albert urtól f. év szeptember hó 16-án kiléptem, kinél mint szabász hosszabb ideig müködtem.

Rákóczi-ut 19. sz. a. uriszabó üzletet
nyitottam.

Az őszi idény beálltával **vadász** és **sport ruhák** és a legjobb **lovagló britsesz nadrágok** kizárólagosan nálam készülnek. Ugyszintén **disz magyar ruhák. Papi reverendák,** urasági kocsisoknak **disz öltöny bármilyen formákban.**

Nagyrabecsült pártfogásukat kérve kiváló tisztelettel:

Szokolay Lajos.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.